

upam vender, da ga bo naša mladina z veseljem prebirala. Knjiga obsega v 8, 66 str., in stane 25 kr. Priporočamo jo naši mladini kot prav zanimljivo in poučljivo berilo.

— „**Jos. Stritar-ja zbranih spisov**“ je užé tudi 4., 5. in 6. snopič na svetlem, v katerih se nadaljujejo poezije.

— Prišel je meseca julija t. l. tudi na svetlo „**Katalog des k. k. Schulbücher-Verlages in Wien**“, v katerem se nahajajo imena šolskih in pomožnih knjig, ki jih zalaga in izdaja ta zavod v nemškem, laškem, českem, polskem, rutenskem, hrvaškem, v cerkveno-slovanskem, srbskem, slovenskem, romanskem in hebrejskem jeziku.

D o p i s i.

Iz Celovca. Dnó 21. avgusta t. l. obhajala se bode na slovenskem Koroškem slavnost, katerej enakih imamo le malo zaznamovanih v našej zgodovini. — Dika naša, starosta koroških Slovencev, neutrudljivi prvoboritelj in rodoljub slovenski, slavni naš rojak **prečastiti gospod profesor Andrej Einspieler** daroval bode v ta dan svojo **zlato mašo** v rojstnem kraju v **Svečah v Rožni dolini na Koroškem**. — K tej slavnosti, slavna društva slovenska in dragi rojaki Slovenci, vabimo Vas danes najuljudneje. Udeležite se te pomenljive slavnosti v mnogobrojnem številu, da moremo združeni z Vami dostojno počastiti onega moža, ki je vse svoje življenje posvetil v to, da bi koristil milemu našemu národu slovenskemu. — Voziti se bode treba do Celovca po železnici in od tukaj z vozovi dalje čez Bistrico v Sveče, kamor je vožnje kake 3 ure, pešhoda pa čez 4 ure. — Gorenjci iz Kranjskega imajo najboljši in najbližnji pot čez hrib »Kočno«. — Podpisani odbor prosi tedaj vsa ona slavna društva in posameznike, ki se želijo udeležiti slavnosti in pridejo do Celovca, da se blagovolijo prej ko prej, **najdalje pa do 6. avgusta**, oglasiti za prostore, da bode mogoče o pravem času oskrbeti dovolj voz za vse udeležence. — Vožnja na priprostih kmetskih vozovih stala bode tje in nazaj za osobo 1 gld. 20 kr. — Ravno tako se je oglašati do gori navedenega časa vsem onim, ki želijo udeležiti se banketa. — Natančneje se bode naznanilo v kratkem po tiskanih vabilih in programih, kakor tudi po raznih slovenskih časnikih. — Pisanja, slavnost zlatomašnika Einspielerja zadevajoča, naj se pošiljajo tajniku slavnostnega odbora pod naslovom: **Janez Wieser, župnik Elizabetinskega samostana v Celovcu**, kateri bode tudi vsaki čas pripravljen, radovoljno dajati pojasnila na razna vprašanja. — Bratje! Zanašamo se na Vašo udeležbo; pridite k nam, da se skupno z našim slavljencom veselimo; slednji pa naj tudi vidi, kako slovenski národ spoštuje in čišla svoje zaslužne možé. Na svidenje!

Slavnostni odbor:

Dr. Valentin Nemec,

kanonik, konzistorijalni svetnik in dekan pri Sv. Homi,
predsednik.

Matej Šerviceľ,

knezoškofjski svetovalec in komendant na Reberci.
podpredsednik.

Janez Wieser,

župnik Elizabetinskega samostana,
tajnik.

Iz Krškega. (Občni zbor »Pedagogijskega društva« v Krškem.) — »Pedagogiškó društvo« na Krškem je imelo letošnji občni zbor 30. junija t. l. na vrtu gostilničarja g. Gregoriča. G. predsednik društva Fr. Gabršek otvori točno ob 2. uri popoldne zborovanje, nazdravljajoč prav prísérno vse došle prave in podperne ude, kakor tudi ostalo prisotno občinstvo. Predstavil je tudi vladnega komisarja Krškega okrajnega glavarja. Potem se je resilo nekaj dopisov, sosebno oni »Šmarijsko-Rogaškega učiteljskega društva« v zadevi »organizovane knjižnice za mladino«. Sklene se, to zadevo najbolje podpirati in prigrasiti v dopisu navedenim točkam.

Društveni tajnik g. Ravnikar je poročal o društvenem delovanji minolega leta. Natančno poročilo o letošnjem delovanji je tiskano v »Pedagogiskem letniku«. Vsakdo se lahko prepriča, da se je društvo oziroma društveni odbor mnogo trudil vsem tirjavam zadestiti, ki so jih udje pričakovali od društva. Tudi v bodoče bode »društveni odbor« ze pričeto delo nadeljeval: »Pospeševanje vsestranskega razvoja domače pedagogične literature!»

Razumniki slovenski! na Vas je ležeče, da to prekoristno društvo za nas Slovence podpirate, kajti brez gmotne in duševne podpore ni mogoče uspešno napredovati!

Gospica Vesnerjeva je poročala o društvenih dohodkih in stroških. Iz vsega letnega računa smo razvideli, da društvo še zadosta dobro napreduje. — Z denarjem v blagajnici ostalim se imajo vsaj nekoliko pokriti troški za »Pedagogiški letnik«. Pregledovalci računov so bili voljeni gg.: Abram, Grčar in Lunder, ki so vse našli v popolnem redu.

V društveno vodstvo (odbor) za bodoče leto so bili izvoljeni jednoglasno stari odborniki (gg.: Bezlaj, Gabršek, Lapajne, Lunder, Medic, Ravnikar in gospica Vesnerjeva), le-ta je mej sabo volil predsednikom g. Fr. Gabršek-a, namestnikom in tajnikom g. J. Ravnikar-ja, pevovodjo g. Medič-a, blagajničarico pa gospico Vesner-jevo; gg. Bezlaj, Lapajne in Lunder ostanejo odborniki.

Letnina ostane, kakor do sedaj, za prave in podporne ude 1 gld. na leto. Tista gospoda, ki so pristopili društvu in imajo že tudi »Pedagogiški letnik« v rokah, pa nam udnine še niso poslali, so prav uljudno prošeni, da nam taisto pošljejo v kratkem za minolo in prihodnje leto. Ob enem jih še prosimo, da 5 kr. več pridenejo za poštnino, ki smo jo odrajtali za poslano knjigo. Saj je slehernemu znano, da pri nas Slovencih je teško izdavat knjige na svetlo . . .

Sklene se ista cena knjigam, ki jo je odbor že poprej določil začasno. (»Pedagogiški letnik« 1 gld. 40 kr., »Občno vzgojeslovje« 80 kr. in »Pouk o črtzih« 30 kr.; po pošti 5 kr. več.)

Zdaj je prišlo na vrsto predavanje: »Kako je šolski vrt urediti in obdelovati?« O tem je prav izvrstno govoril g. deželni potovalni učitelj in tajnik c. k. kmetijske družbe Gust. Pirc. Predavanje njegovo je bilo jako obširno in posebno za učitelje prezanimivo, kajti povedal je marsikaj, kar še poprej neso nikoli slišali, in to jim bode gotovo več hasnilo, kakor bi cele knjige prečitati. Zlasti nas je pa razveselila novica, da dobimo v kratkem navod v ta namen. Knjižico je zankazalo visoko poljedelsko ministerstvo spisati tajniku kmetijske družbe.

Od posameznih nasvetov sta se vsprejela: 1) Odbor »Pedagogiškega društva« naj odpošlje na visoko ministerstvo za uk prošnjo za dva meseca dolge velike šolske počitnice po vseh javnih ljudskih šolah, kakor je po večih mestih že vpeljano in 2) prošnjo na slavni deželni zbor za regulovanje učiteljskih plač — oziroma popravo sedanje šolske postave (Vesteneck-ove šolske novele). Za tem g. predsednik zborovanje zaključil s trikratnim »slava«-klicem na našega prijubljenega cesarja. —

Omeniti mi je še, da sta nas po zborovanji počastila s svojo navzočnostjo gg. deželna in državna poslanca Pfeifer in Šuklje. G. Gabršek je napil g. Šuklje-ju, kot izbornemu šolniku, ki se mu je v jedrnatem govoru zahvalil, želeč temu koristnemu društvu obilo uspeha. G. Ravnikar pa je nazdravil in napil g. Pfeifer-ju, vrlemu županu Krškemu in neustrašemu zagovorniku Dolenjske. G. Pfeifer je v imenu Krškega mesta in občine Krške napil učiteljstvu, ki se je ravno tukaj pri nas jelo tako gibati in delovati za povzdigo domačega šolstva. Oba gospoda poslanca sta pristopila k društvu kot podpornika. Naj bi ju tudi drugi posnemali!

— r.

— »Pedagogijsko društvo« v Krškem bode zborovalo dné 4. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne na Raki na Dolenjskem v' ondotni šoli. Spored: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Prostovoljno predavanje. 3. Posvetovanje o spomenici na preslavni deželni zbor gledé prenarredbe deželne postave z dné 9. marca 1879. l. 4. Razgovor o peticiji na vis. c. kr. poučno ministerstvo v zavedi velikih počitnic. 5. Nasveti. — K obilni udeležbi vabi učitelje in šolske prijatelje **odbor.**

Iz Krškega okraja. (Okrajna učiteljska skupščina za Krški šolski okraj.) Navadno učiteljsko konferencijo smo učitelji Krškega okraja imeli dné 30. junija t. l. pod voditeljstvom svojega okrajnega šolskega nadzornika gosp. profesorja J. Vodeb-a. Kot gosta sta bila prisotna gosp. okraj. glavar Veiglein in katehet Krških šol gosp. Knavs. Gospod nadzornik je imenoval svojim namestnikom gosp. Grčar-ja iz Mokronoga. Zapisnikarjema sta bila izvoljena z vsklikom gosp. Levec iz Radeč in gospica Šmitik iz Boštanja.

Prvi je poročal gosp. nadzornik o stanji šol in o napredku pri šolskem pouku ter se je v obče pohvalno izrazil — učiteljem polagajoč na srce, da naj svoje dolžnosti v vsem izpolnujejo vestno, kajti od tega je največ zavisen napredek pri šolskem pouku. Sploh se pa učiteljstvo trudi vsestranski izvrševati svoj težavni posel. Sevêda se tù in tam še nahajajo kake malenkostne napake — a s časom se bode vse odpravilo na korist učiteljstvu in šoli itd. Tako je gospod nadzornik govoril, kar bode koristilo marsikateremu učitelju.

Za tem poročilom je govoril v jako obširnem in vrlo sestavljenem referatu: »Individualnost otrok« gosp. Gabršek. Gosp. poročevalec je poudarjal, da je prva dolžnost slehernega učitelja-vzgojitelja, da spoznava tekom časa, ko otrok obiskuje šolo, telesna, kakor duševna svojstva posameznih šolarjev, ker to je za poučevatelja neobhodno potrebno. Gotovo je, da to ni tako lahko

doseči v kratkem času; ali kdor se marljivo peča s tem, doseže polagoma poveljne uspehe. Toda učitelj naj sam sebe dobro pozna, tikajoč se njegovih svojstev, ker brez tega mu ni mogoče spoznati njemu v varstvu izročenihi otrok . . . — Navel je razne strani otroške individualnosti ter podal navod, kako se je učitelju pri tem ravnati.

Gospod Cepuder je obravnaval na podlagi dotičnih sestavkov v berilih »štiri letne čase« za vse oddelke ljudskih šol.

Za tem določile so se knjige in berila za prihodnje šolsko leto. — Gosp. Gabršek je poročal v imenu književnega odbora o stanju, o porabi in o računih okrajne učiteljske knjižnice. V stalni odbor za prihodnjo učit. konferencijo so se volili gg.: Bezlaj, Gabršek, Medic in Ravnikar; v knjižnični odbor pa gg.: Abram, Cepuder, Lapajne, Medic in gospica Mihel.

Pojedina nasveta sta stavila gg. Bezlaj in Ravnikar. Prvi o preložitvi velicah šolskih počitnic, kar smo bili že sklenili lansko leto. Čudno se je nam zdelo to, da je učiteljstvo (ne vemo iz katerega vzroka?) letos v tem oziru bilo drugega mnenja — in predlog je ostal v manjšini. — Gosp. nadzornik potem, zahvaljujoč se gospodoma poročevalcema in vsem drugim navzočnim za pozornost, konferencijo sklene s trikratnim »živijo«-klicem na našega ljubljeneega cesarja. Gosp. Gričar se je pa zahvalil v imenu učiteljstva za izbornu vodstvo konferencije g. nadzorniku. S tem se je zborovanje končalo.

Iz Postojine. (Okrajna učiteljska konferencija) Učiteljstvo Postojinskega okraja zbralo se je dne 6. julija k običajni učiteljski konferenciji v Postojini. Gospod c. kr. okr. šolski nadzornik otvori točno ob deseti uri zborovanje z naslednjim nagovorom:

»Častita skupščina! Vsled poziva sl. c. kr. okr. šolskega sveta z dne 26. maja t. l. sesli smo se danes tu k učiteljskemu zborovanju. — V teku tega šolskega leta vršile so se v tem okraju nekatere izpremembe. V prvi vrsti mi je poročati, da je bil naš šolski predstojnik, veleblagorodni gospod vitez Schwarz imenovan okrajnim glavarjem v Postojini. Z velikim veseljem pozdravilo je učiteljstvo to imenovanje, a danes naj mi bode dovoljeno, da Vam veleblagorodni gospod vitez v imenu sl. skupščine k temu častnemu službenemu povišanju prav iz srca častitam. Ob enem blagovolite vzprejeti pristrčno zahvalo za skazano nam prijaznost, za naklonjenost šoli v teku Vašega bivanja med nami. V dokaz naše spoštljivosti do Vas, v dokaz naše zvestobe, zakličemo Vam danes tu navdušeni »živijo«.

Nemila smrt pobrala nam je v teku tega šolskega leta dva tovariša in sicer g. Japelj-na, bivšega učitelja v Senožečah, in g. Križaj-a, kateri služboval je v tem okraju dve leti, ter se je moral radi dolgotrajne mučne bolezni odpovedati službi.

Kar se tiče sklepov lanskega zborovanja, izvedili ste užé iz časnikov, da slavni deželni zbor naše prošnje za zboljšanje našega materialnega stanja ni uslišal. Toda ne obupajmo, ampak trkajmo še dalje. Jedenkrat mora se vender spoznati, da je učiteljstvo v primeri z drugimi stanovi, oziraje se na njih težaven, važen posel, jako pičlo plačano. Le za to spoznanje prosimo, potem smemo biti svesti ugodne rešitve naših opravičenih prošenj.

Da, učiteljstvo, šola — to je jeden najvažnejših faktorjev v državi. To zanikati more le človek brez srea, človek brez razuma, ki ne vé, da je pri zidanji podstava najvažnejši del, da je le dobrej podlagi posledica dober napredek, da le dobro seme rodi dober sad. Pomisliti je, kakovo bi bilo človeštvo brez našega stanu, kakovo bi bilo življenje, ko bi toliko tisuč otrok vzrastlo brez vzgoje in pouka. Država spoznava važnost šole in v nas ljudske učitelje stavi svoje zaupanje dobro vedoč, da si s pravo vzgojo krepí svoje moč. Kako blagodejno morajo vplivati dobri učitelji na izročene jim otroke, kako jih poučevajo ter napeljujejo, da bi postali enkrat dobri gospodarji, bogoljubni, postrežljivi sosedje, poslušljivi, zvesti, miroljubni podložniki, a če bode treba, neustrašljivi, hrabri branitelji ljube domovine svoje. Pač srečna šola, v kateri deljuje tak vzgleden učitelj — srečni otroci, kateri se pri takej vzgoji in pouku razvijajo kakor nežne cvetke, — srečni starši, kateri z vso zaupljivostjo izročé svoje drage otroke skrbnim, dobrim učiteljem, — srečna pa tudi država, katera dobí od take šole dobro poučene, bogoljubne, zveste in udane podložnike. Prosim Vas torej, dragi tovariši, opravičimo to lepo zaupanje, katero stavi se v nas ljudske učitelje!

(Dalje prih.)

Iz Ljubljane. Slavno ministerstvo za bogočastje in uk je razpisalo tri darila, vsako po tisoč gold. za najboljše spise, namenjene za knjižnico za mladino v ljudskih šolah. Prvi spis naj se zajema iz avstrijske zgodovine, drugi naj popisuje potovanje po avstrijsko-ogerski državi in tretji naj ima povesti. Spisi naj bodo primerni otrokom 12—14 let starim in naj obsegajo 8—10 tiskanih pol ter naj bodo pisani v nemškem jeziku. Pošiljajo naj se ministerstvu za bogočastje in uk do 31. avg. 1888. l.

— Zrelostne preizkušnje na tukajšnjih c. kr. učiteljskih se je udeležilo 10 kandidatov, izmed katerih jih je dobilo pet spricevalo zrelosti; štirje pa bodo preizkušnjo ponavljali (2 iz nemščine, 2 iz orglanja) in 1 je bil za eno leto zavrnjen. — Na c. kr. ženskem izobraževališči se je zrelostne preizkušnje udeležilo 27 kandidatinj, izmed katerih so dobile tri spricevalo zrelosti z odliko, šestnajst jih je dobilo spricevalo zrelosti, sedem jih bode preizkušnjo ponavljalo (5 iz zgodovine, 1 iz nemščine in 1 iz slovenščine) in 1 je bila za eno leto zavrnjena.

— Uradne okrajne učiteljske konferencije so bile v 20. dan preteč. meseca v Radovljici, v 27. dan ravno tega meseca pa za Kočevski okraj v Ribnici, za Kameniški okraj v Domžalah, in za okraj Ljubljanske okolice pa v Ljubljani (v telovadnici II. mestne deske ljudske šole na Čojzovej cesti). O vseh teh skupščinah pričakujemo tedaj, da se nam bode kaj poročevalo. Prosimo!

— Izleta bratov Čehov v lepo našo domovino udeležilo se bode po došlih poročilih mej drugimi stanovi tudi čez 100 gg. učiteljev in učiteljic, kateri se pripeljejo 8. dan avgusta t. l. zvečer (ob 7 u. in 25 m.) v Ljubljano. Slovensko učiteljstvo jih bode gotovo priskrbeno pozdravilo in jim klicalo: »Dobro došli«!

— † Viktor Dolenec, lastnik tiskarne v Trstu, urednik »Edinosti«, predsednik »Delalskemu podpornemu društvu«, starosta telovadnega društva »Tržaski Sokol«, prvomestnik načelnikstva Tržaské podružnice sv. Cirila in Metoda itd., itd., je po noči v 20. dan preteč. meseca umrl. Tudi slovensko šolstvo in učiteljstvo je imelo v njem iskrenega in navdušenega podpornika. Slava njegovemu spominu!

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. G. Maks Ivanetič, učitelj, prišedši iz Bosne, gre v Drago (Suchen) v Kočevskem okraju. — G. Jarnej Pirnat, učitelj v Prečini, je prestavljen v Preloko, in g. Leopold Pegan, učitelj v Preloki, pa v Prečino. — G. Fr. Peruci, nadučitelj na Vačah, je upokojen, in na njegovo mesto na Vače pride g. Jarnej Kimovec, nadučitelj v Loškem Potoku (ki je bil popred namenjen v Moravče). — G. Lovro Letnar, učitelj v Dobu, pride kot nadučitelj v Moravče. G. Fran Gärtner, učitelj v Sorici (na Gorenjskem) je za trdno postavljen.

Št. 526.

o. š. sv.

Razpis učiteljskih služeb.

Učiteljski službi na jednorazredni ljudski šoli na Breznici in na jednorazredni ljudski šoli v Mošnjah, vsaka z letno plačo 450 gld., z opravično doklado po 30 gld. na leto in s prostim stanovanjem se razpisujejo v stalno umestitev. Prošnje po predpisanem potu vzprejema do 8. dne septembra 1887. l. podpisani c. kr. okrajni šolski svet.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici v 20. dan julija 1887. l.

Št. 937.

o. š. sv.

V šolskem okraju Kočevskem se bode v začetku šolskega leta 1887/8. stalno ali začasno umestili: II. učiteljska služba na dvorazredni ljudski šoli v Starem Logu (Alttag) s 400 gld. letne plače; II. učiteljska služba na dvorazredni ljudski šoli v Mozeltji (Mösel) s 400 gld. letne plače. Prosilci naj po predpisanem, uradnem potu svoje prošnje vlagajo do 25. avgusta 1887. l. pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju v 21. dan julija 1887. l.

Št. 424.

o. š. sv.

Na dvorazredni ljudski šoli v Črmošnjicah bode se stalno umestila II. učiteljska služba s 400 gld. letne plače. Prosilci na svoje prošnje po podpisnem, uradnem potu vlagajo do 15. avgusta t. l. pri tukajšnjem uradu.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu (Rudolfovem) v 13. dan julija 1887. l.

Št. 473.

o. š. sv.

Umestila se bode I. služba II. učitelja na trirazredni ljudski šoli v Dragatušu z letno plačo 450 gld. in s prostim stanovanjem. 2. Tretja učiteljska služba na trirazredni ljudski šoli v Semiču z letno plačo 400 gld. Za to službo morejo tudi učiteljice prositi. Prva služba se bode definitivno ali provizorično, druga le definitivno oddala. Prošnje naj se vlagajo do 10. dne avgusta t. l. pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Črnomlju.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju v 10. dan julija 1887. l.